

Usos lingüístics en l'edició de llibres a la UPC

Període 2018-2021

Juny del 2022

Servei de Biblioteques, Publicacions i Arxius
Iniciativa Digital Politècnica

Contingut

1. Introducció	3
2. Tractament de les dades.....	4
3. Títols publicats per any de publicació.....	5
4. Títols publicats per col·lecció	7
5. Títols publicats per àmbit de coneixement	11

1. Introducció

L'any 2010, es va crear Iniciativa Digital Politècnica (IDP), l'Oficina de Publicacions de la UPC. Quant a l'edició de llibres, la nova oficina va centrar la seva activitat en l'edició digital i la publicació en accés obert.

Des dels seus inicis, IDP va tenir com un dels seus primers objectius l'edició de manuals i continguts docents, adreçats als estudiants de la universitat. En aquest sentit, les dues primeres col·leccions que es van presentar varen ser UPCGrau i UPCPostgrau. Posteriorment, es van iniciar altres projectes editorials i es van crear noves col·leccions, algunes d'elles coeditades amb altres organitzacions.

A banda dels projectes editorials propis de l'oficina, també es va tenir en compte l'existència d'unitats de la UPC amb propostes editorials pròpies. En la mesura que ha estat possible, s'ha donat suport a aquestes iniciatives, en aspectes relacionats amb la gestió dels projectes o l'assignació d'identificadors.

L'objectiu d'aquest informe és poder disposar de dades sobre l'ús de les diferents llengües en l'edició i publicació de llibres a la UPC. Atès que el nombre de llibres que la UPC publica pot variar bastant d'un any a l'altre, s'ha pres com a referència la producció dels darrers quatre anys.

Les dades obtingudes es mostren en tres facetes diferenciades: l'evolució anual de la producció editorial, les dades agregades dels darrers quatre anys per a cadascuna de les col·leccions publicades i les dades agregades dels darrers quatre anys pel que fa als àmbits de coneixement propis de la UPC. Per a cadascuna d'aquestes facetes, s'ofereixen tant les dades absolutes com els seus valors percentuals.

No és objectiu d'aquest informe tractar d'aspectes relacionats amb la qualitat lingüística de les publicacions, que queda subjecta a les polítiques editorials de cadascuna de les col·leccions.

2. Tractament de les dades

Per a l'elaboració de l'informe, s'han tingut en compte els llibres que disposen d'un ISBN amb el prefix de la UPC, incorporats a la base de dades DILVE (*Distribuidor de información del libro español en venta*)¹ i publicats entre els anys 2018 i 2021.

L'ús com a font de dades del registre d'ISBN ofereix una visió global dels llibres editats per la UPC, ja que aquests s'assignen no només als títols publicats per IDP, sinó també als que publiquen altres unitats de la universitat.

Els criteris per al tractament de les dades han estat els següents:

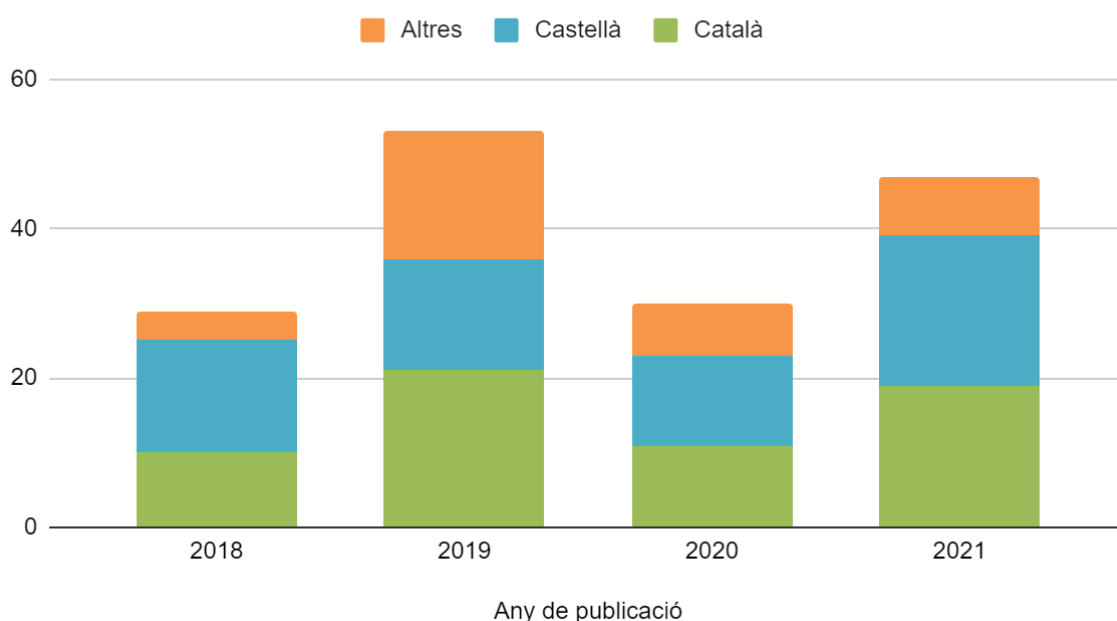
- S'han tingut en compte títols únics, independentment de si incorporen un únic ISBN o diversos (per a l'edició en paper, paper i digital...).
- S'han tingut en compte tres idiomes: català, castellà i un altre (principalment, l'anglès).
- En els casos de títols multilingües (ja siguin llibres publicats íntegrament en dues llengües o més o que disposen de textos en diferents idiomes), s'han comptabilitzat tantes vegades com llengües contenen.
- En el cas d'obres que, per la seva extensió, s'han publicat en diversos volums, s'han comptabilitzat una sola vegada.
- S'han agrupat els llibres de les col·leccions UPCGrau i UPCPostgrau sota un mateix epígraf, en tractar-se de col·leccions amb un objectiu i un públic comuns.
- S'han agrupat sota una mateixa categoria els llibres corresponents a la publicació d'actes de congressos.
- S'han agrupat sota una mateixa categoria (Altres col·leccions) els llibres publicats dins de col·leccions de baix ús.

¹ <https://web.dilve.es/>

3. Títols publicats per any de publicació

- El percentatge de llibres publicats per la UPC en català s'ha incrementat als darrers anys, de manera que l'any 2021 van arribar a representar el 40% de la producció editorial de la universitat.
- Les dades facilitades per la Xarxa Vives d'Universitats indiquen que, del conjunt de publicacions de les universitats que en formen part, el 30% dels llibres s'editen en català (un 30,64% l'any 2021).² En aquest sentit, la UPC se situa actualment per sobre d'aquesta mitjana.
- Quant a les altres llengües (principalment, l'anglès), la mitjana de la Xarxa Vives se situa al voltant del 3,5%, molt per sota dels percentatges de la UPC. Aquest fet pot ser degut a la internacionalització creixent dels plans d'estudis de la universitat, ja que moltes de les publicacions tracten o descriuen els estudis de la UPC, o es deriven de projectes de recerca, marc en el qual l'anglès és una llengua rellevant.

Títols publicats anualment

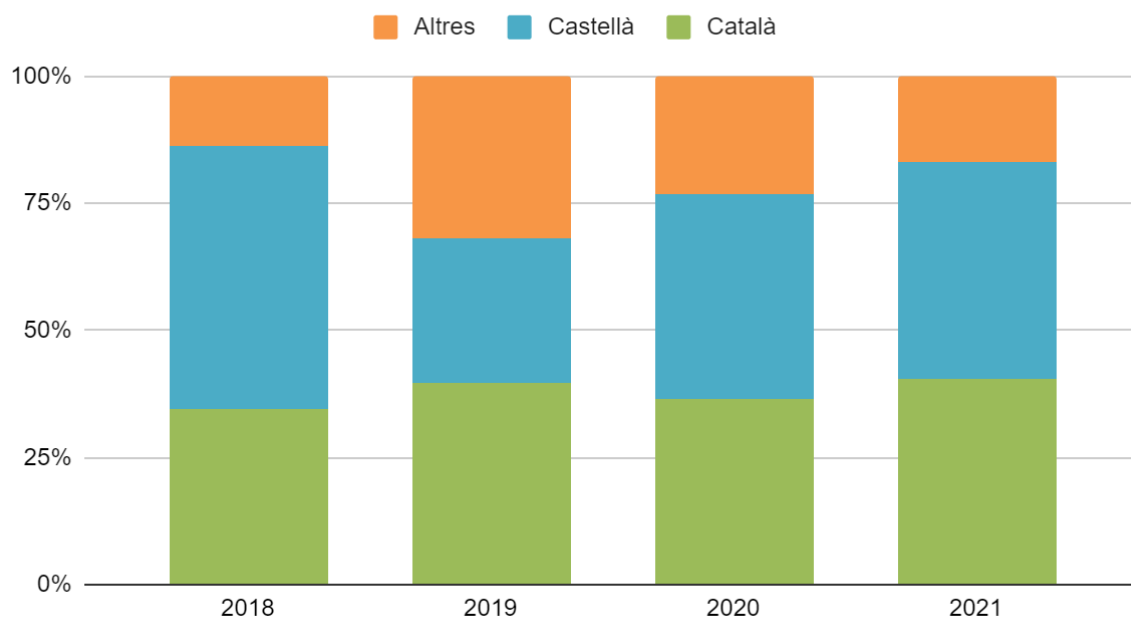

	Català	Castellà	Altres	Total
2018	10	15	4	29
2019	21	15	17	53
2020	11	12	7	30

² Xarxa Vives d'Universitats. *E-BUC: informe 2021*. Castelló de la Plana: Xarxa Vives d'Universitats, 2021.

2021	19	20	8	47
Total	61	62	36	

Percentatge de llengües utilitzades en els títols publicats

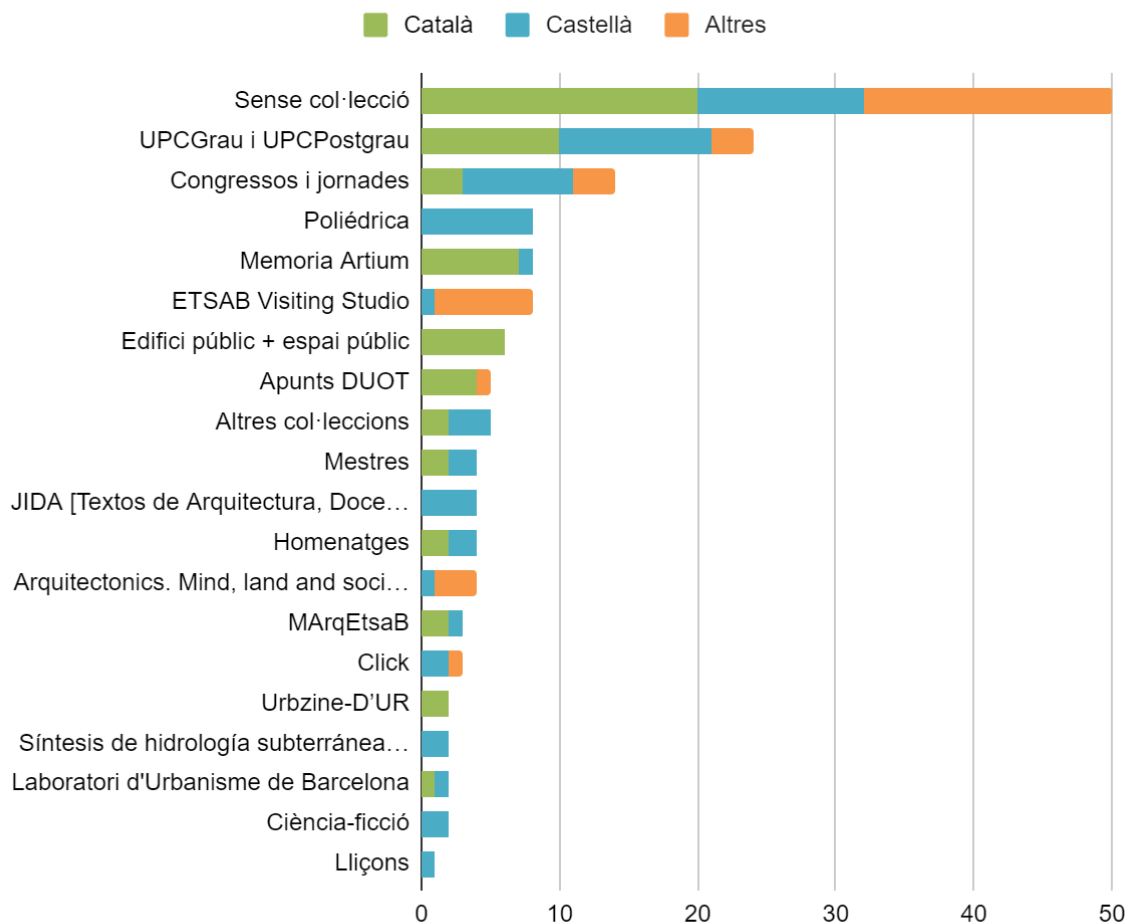

	Català	Castellà	Altres
2018	34.48%	51.72%	13.79%
2019	39.62%	28.30%	32.08%
2020	36.67%	40.00%	23.33%
2021	40.43%	42.55%	17.02%

4. Títols publicats per col·lecció

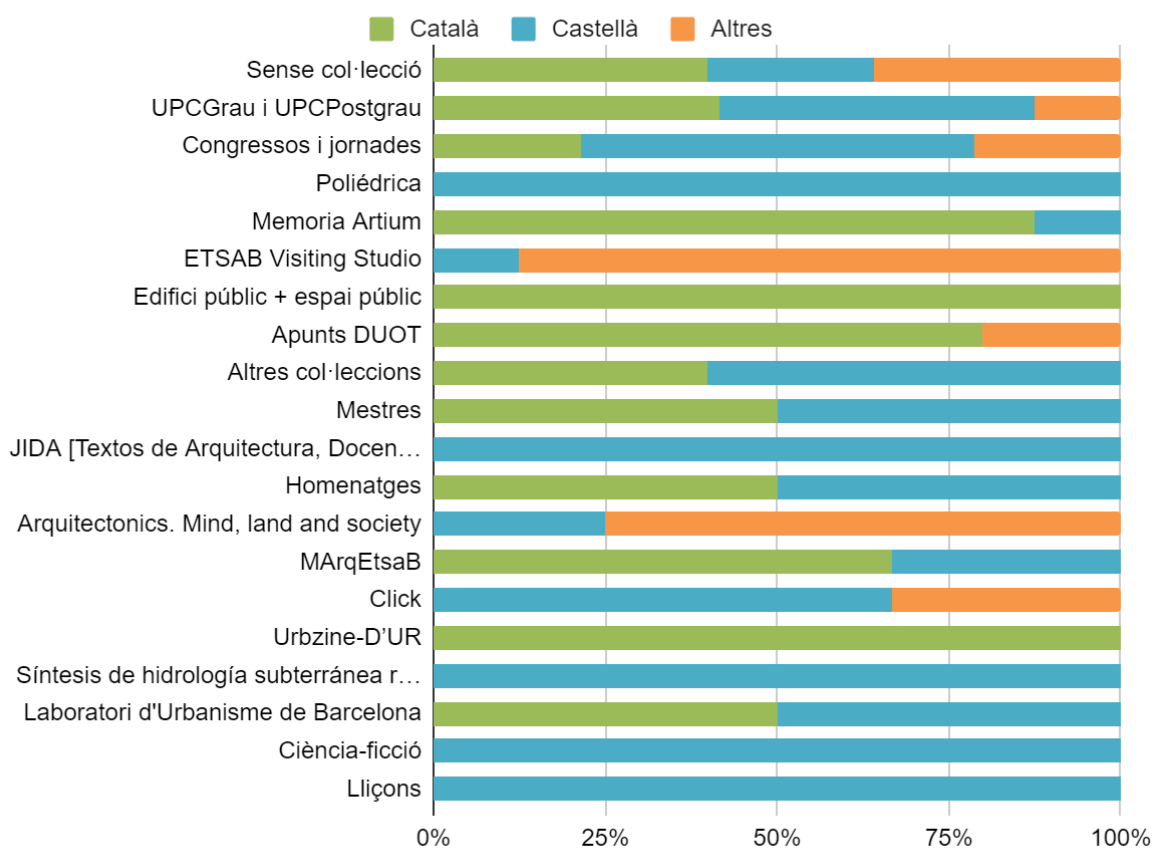
- El conjunt de llibres publicats per la UPC que no estan incorporats dins de cap col·lecció és important. Es tracta de propostes que troben sovint l'origen en iniciatives pròpies d'unitats de la universitat i que no tenen ànim de continuïtat en forma de col·lecció. Podríem incloure-hi també l'edició de les actes d'alguns congressos.
- Les col·leccions següents en ordre d'importància són UPCGrau i UPCPostgrau. Són col·leccions obertes a la participació de tot el PDI de la UPC, en què es publiquen continguts que s'adrecen directament als estudiants i als plans d'estudis de la universitat.
- Un nombre important de col·leccions tenen l'origen en unitats de la UPC (centres, departaments, grups de recerca...) i, en la mesura que els recursos ho permeten, es dona suport a la seva publicació.

Títols publicats per col·lecció. Període 2018-2021

	Català	Castellà	Altres	Total
Sense col·lecció	20	12	18	50
UPCGrau i UPCPostgrau	10	11	3	24
Congressos i jornades	3	8	3	14
Poliédrica		8		8
Memoria Artium	7	1		8
ETSAB Visiting Studio		1	7	8
Edifici públic + espai públic	6			6
Apunts DUOT	4		1	5
Altres col·leccions	2	3		5
Mestres	2	2		4
JIDA [Textos de Arquitectura, Docencia e Innovación]		4		4
Homenatges	2	2		4
Arquitectonics. Mind, Land & Society		1	3	4
MArqEtsaB	2	1		3
Click		2	1	3
Urbzine-D'UR	2			2
Síntesis de Hidrología Subterránea Regional		2		2
Laboratori d'Urbanisme de Barcelona	1	1		2
Ciència-ficció		2		2
Lliçons		1		1

Percentatge de llengües utilitzades per col·lecció. Període 2018-2021

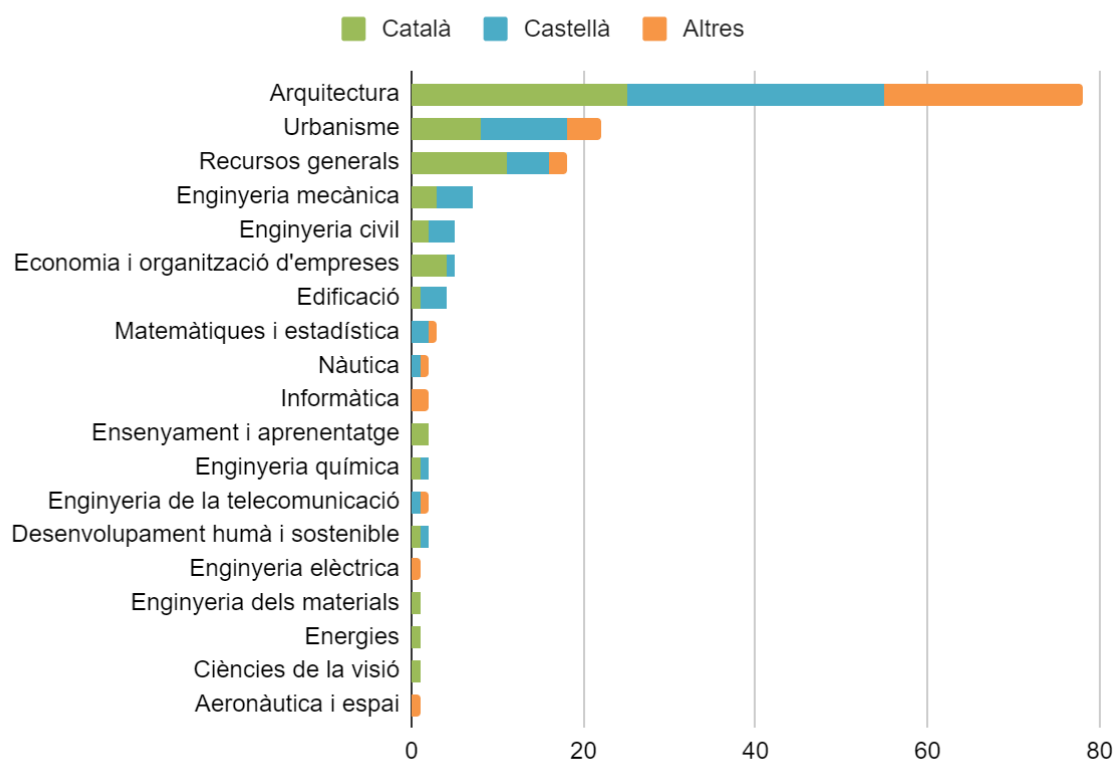
	Català	Castellà	Altres
Sense col·lecció	40,00%	24,00%	36,00%
UPCGrau i UPCPostgrau	41,67%	45,83%	12,50%
Congressos i jornades	21,43%	57,14%	21,43%
Poliédrica	0,00%	100,00%	0,00%
Memoria Artium	87,50%	12,50%	0,00%
ETSAB Visiting Studio	0,00%	12,50%	87,50%
Edifici públic + espai públic	100,00%	0,00%	0,00%
Apunts DUOT	80,00%	0,00%	20,00%
Altres col·leccions	40,00%	60,00%	0,00%
Mestres	50,00%	50,00%	0,00%

JIDA [Textos de Arquitectura, Docencia e Innovación]	0,00%	100,00%	0,00%
Homenajes	50,00%	50,00%	0,00%
Arquitectonics. Mind, Land & Society	0,00%	25,00%	75,00%
MarqEtsaB	66,67%	33,33%	0,00%
Click	0,00%	66,67%	33,33%
Urbzine-D'UR	100,00%	0,00%	0,00%
Síntesis de Hidrología Subterránea Regional	0,00%	100,00%	0,00%
Laboratori d'Urbanisme de Barcelona	50,00%	50,00%	0,00%
Ciència-ficció	0,00%	100,00%	0,00%
Lliçons	0,00%	100,00%	0,00%

5. Títols publicats per àmbit de coneixement

- Els àmbits principals de coneixement de la UPC en què es publiquen llibres són l'arquitectura i l'urbanisme. Són aquestes disciplines en què l'edició de llibres aconsegueix un paper important en la transmissió del coneixement i en els processos d'avaluació i acreditació. Cal destacar que la majoria de les col·leccions d'aquest àmbit són pròpies d'unitats de la universitat, malgrat que es disposa també de projectes propis d'IDP.
- Dins l'apartat de Recursos generals, s'hi troben col·leccions com *Memoria Artium* (d'història de l'art) o *Mestres* (biografies pluridisciplinàries). En l'estructura d'àmbits de coneixement que s'ha utilitzat, disciplines com la història de l'art es troben representades dins aquest concepte.
- La resta de disciplines pròpies de la universitat estan molt relacionades amb les col·leccions UPCGrau i UPCPostgrau.

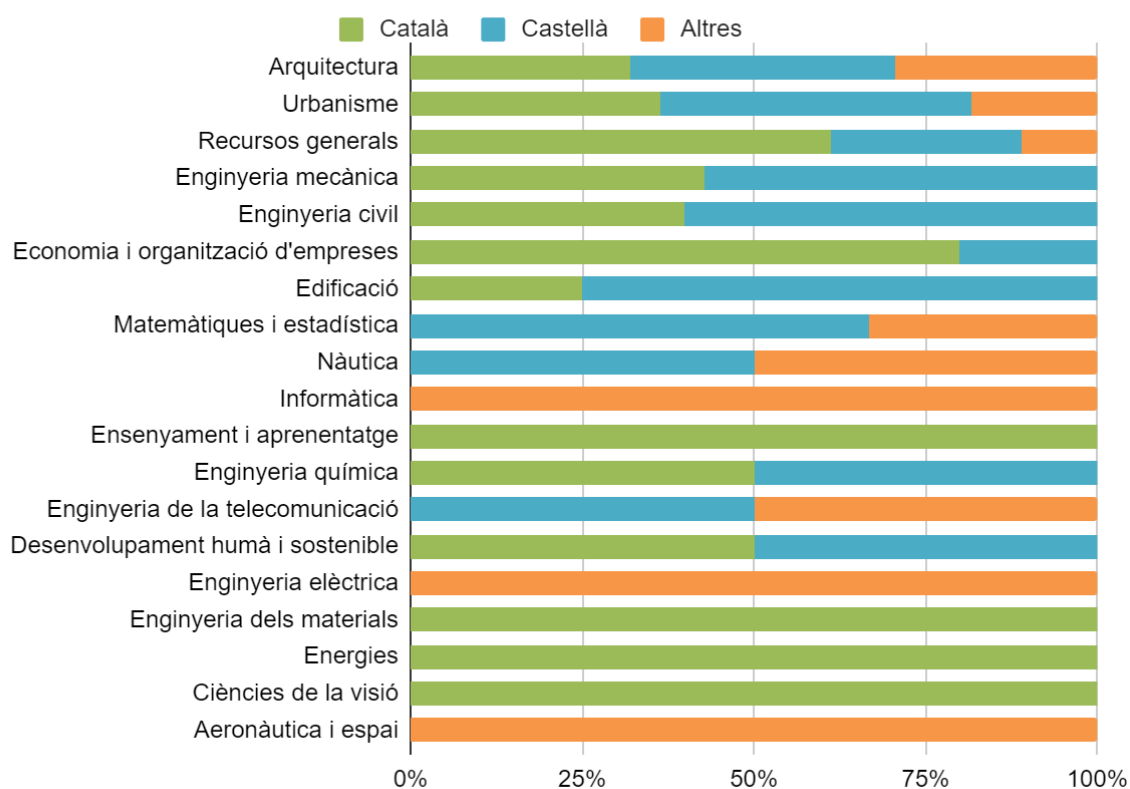
Títols publicats per àmbit de coneixement. Període 2018-2021

	Català	Castellà	Altres	Total
Arquitectura	25	30	23	78
Urbanisme	8	10	4	22
Recursos generals	11	5	2	18

Enginyeria mecànica	3	4		7
Enginyeria civil	2	3		5
Economia i organització d'empreses	4	1		5
Edificació	1	3		4
Matemàtiques i estadística		2	1	3
Nàutica		1	1	2
Informàtica			2	2
Ensenyament i aprenentatge	2			2
Enginyeria química	1	1		2
Enginyeria de la telecomunicació		1	1	2
Desenvolupament humà i sostenible	1	1		2
Enginyeria elèctrica			1	1
Enginyeria dels materials	1			1
Energies	1			1
Ciències de la visió	1			1
Aeronàutica i espai			1	1

Percentatge de llengües utilitzades per àmbit de coneixement. Període 2018-2021

	Català	Castellà	Altres
Arquitectura	32.05%	38.46%	29.49%
Urbanisme	36.36%	45.45%	18.18%
Recursos generals	61.11%	27.78%	11.11%
Enginyeria mecànica	42.86%	57.14%	0.00%
Enginyeria civil	40.00%	60.00%	0.00%
Economia i organització d'empreses	80.00%	20.00%	0.00%
Edificació	25.00%	75.00%	0.00%
Matemàtiques i estadística	0.00%	66.67%	33.33%
Nàutica	0.00%	50.00%	50.00%
Informàtica	0.00%	0.00%	100.00%
Ensenyament i aprenentatge	100.00%	0.00%	0.00%

Enginyeria química	50.00%	50.00%	0.00%
Enginyeria de la telecomunicació	0.00%	50.00%	50.00%
Desenvolupament humà i sostenible	50.00%	50.00%	0.00%
Enginyeria elèctrica	0.00%	0.00%	100.00%
Enginyeria dels materials	100.00%	0.00%	0.00%
Energies	100.00%	0.00%	0.00%
Ciències de la visió	100.00%	0.00%	0.00%
Aeronàutica i espai	0.00%	0.00%	100.00%